

Ф О Л И Е

пентрѣ

МЪНТЕ, ИНИМЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 28.

ЛѢНІ, 12. ІЮЛЕ

1848.

Революція ромънілор. Рѣсія.
Регламентъ лорганік.

Totdeauna am zic prietiniilor mei din Moldavo-România ca mai painte de toate съші лъмъріаскъ репортъріле політіче ші діпломатіче кѣтръ Рѣсія, дн пѣвлік, дн окіі лѣтій, пріи тіпаріѣ, пентрѣ ка атѣт стръніи кѣт ші маі вѣрѣос компатріоціи съ шіе де че аѣ а се ціне ші съ нѣ маі дѣкъ о фрікѣлідѣ ѳрѣѣ, кареа деградѣ фѳрѣте дн окіі лѣтій, змілеще дн кѣѣет ші ласѣ дн зрѣшї патѣ зрѣѣт де сервілісѣт ші непѣтінѣѣ кареа есте мѣлт маі реа де кѣт мѳртеа.

Дѣмпеалор днї рѣспѣнсерѣ: Тіпаріѣл не есте легат. Еѣ нічі одатѣ нѣ ле прї-мїѣ ачеастѣ десвінѣре ші ле арѣтаѣ ті-лографііле Езропей, апелаѣ ла есемплѣл полонілор, ал гречілор, сѣрѣлор, злгѣрі-лор, каріи тоѣї се фолосіръ мінзнат де ті-пареле стръіне.

Нічі акѣт нѣ е преа тѣрзіѣ, нѣмаї Домнілор, съ не дѣт жос кѣ тоѣї дн реѣіѣнеа поесіи, съ скріет просѣ, днсъ просѣ солідѣ, лѣмїнѣѳре, деѣепѣѣтоаре пѣлѣ не сѣлѣт зілеле дн діспѣсѣѣѣнеа поа-стрѣ. Кѣрѣнд, зіѳа нѳпѣтеа, фѣрѣ преѣет.

Акѣтл сепарат ал трактатѣлї дела Акерман, днкеїат днѣре Нѳртѣ ші Рѣсія,

дн прївінѣа прїнѣпателор ромънеѣї кѣ-прінде днѣре алтеле:

„Les troubles survenus dans les der- nieres annés en Moldavie et en Vallaquie, ayant porté la plus grave atteinte a l'ordre dans les divertes branches de l'administra- tion interieure, les hospodars seront tenus de s'occuper sans la moindre delai avecles divans respectifs, des mesures necessaires pour amélioer la situation des principautés confiées a leurs soins, et ces mesures se- ront l' objet d' un réglemeut général pour chaque province, lequel sera mis immédia- tement a exécution.“

Адїкѣ ромънеѣе: Тѣрѣзѣріле сѣпра- венїте дн аніи дн зрѣѣт дн Moldavia ші Цара ромънѣ, адѣкѣнд чеа маї греа вѣ- тѣмаре а рѣндѣлї дн діверселе рамѣрі але адмїнїстраѣїеї дн лѣзлѣтрѣ, домніи кѣ респектївеле лор діване вор фї даторї а се апѣка фѣрѣ чеа маї пѣѣїнѣ днѣтѣрзіере де мѣсѣре трѣвзїнѣѳса спре а дѣѣѣні ста- реа прїнѣпателор днкредїнѣѣте ла а лор грїжѣ, шїаѣесте мѣсѣре вор фї обїекѣтѣл злѣї регламент ѣенѣрал пентрѣ фїе- каре провінѣїѣ, каре дндатѣ се ва шї пѣне дн лѣкѣре.

Деспре адеѣереа Домнілор зіѣе аѣе- лаш трактат, кѣ аѣеа съ се факѣ дн фїе- каре прїнѣпат де кѣтрѣ воїерї „et avec l' accord général des habitants.“

Іагъ кѣ, фъръ а маї апела ла алте трактате маї веки, джсѣш трактатѣ де Аверман рекѣнѣще Автономіа адікѣ ма. реле ші непрецѣтѣл дрепт де аші фаче принципателе еле джселе констѣтѣціе ші леці, кѣчі адікѣ ле дндрѣаптѣ лѣмѣрѣт спре аші анеза о констѣтѣціе нѣѣ. Спре ачест скоп Грігоріе Гіка ші І. Стѣрза домпні дѣрмор се ші апѣкарѣ а лѣкра, джсѣ кѣм? Дндрѣ маї грѣже, дн дѣѣ прѣчѣне. Ъна, кѣчі домпні алеші атѣнчі пѣтаї пе кѣте 7 ані ші ла дндрѣмпларе де пѣртаре реѣ свѣшші ла перѣкѣлѣ де а фѣскошѣ прѣн днвоіала Рѣсіеі (la sublime Porte en informerait le ministre de Russie et lorsqu'apres vérification faite de part et d'autre), ѣнѣ саѣ рѣї, тогдѣѣна авѣ а третѣра де інтрѣгѣ ші де фріка де а деспѣлѣчѣ Рѣсіеі орѣ ші Порѣеї, прѣн ѣртаре пѣртѣреѣ свѣшші ла інфлѣнѣца Рѣсіеі. Алта, кѣ комісіа форматѣ спре а лѣкра ѣн регѣламент ера компѣсѣ дн кѣте патѣрѣ темѣрѣї, дн карѣї пе дої дѣ алесе респектѣвѣл домпн, іар пе алѣ дої Рѣсіа. *) Есте де мѣраре кѣтѣ перѣшѣне арѣтѣ ачі днпломатѣціа рѣсаскѣ, карѣа дѣпѣ че рекѣнѣоскѣсе кѣрат автономіа принципателор, апої тогдѣш авѣ дндрѣ нѣмѣк аші ѣлѣрѣ пасѣла ла денѣмпіреѣ ачелор редакторѣ аї регѣламентѣлѣї, денѣмпіре, ла карѣа нѣчі Поарта ка

*) Редакторѣї нѣмѣдѣї де Рѣсіа ера Міхаїл Стѣрза (Домпѣл де акѣма) ші Катарѣїѣ дн партеѣ Молдовѣї, Алесандрѣ Вілара, ші Георгіе Філіпескѣ дн партеѣ Дѣрѣї рѣтѣнѣдѣї. Домпѣл кѣрѣа нѣмѣї дн партеѣшѣї пе ѣнѣл Грігоріе Бѣлеѣнѣл ші пе логофѣтѣл Стефан Бѣлѣчѣѣнѣл, іар секретарѣї пе Барѣѣ Стѣрѣѣїѣ (фрателе маї маѣре ал Домпѣлѣї Біѣескѣ, джсѣ кѣ ѣн нѣте адопѣтат): пе чеї дої нѣмѣдѣї де кѣтѣре Домпѣл Молдовіеї нѣї щѣм.

сѣзѣрапѣ нѣ авѣсесе нѣчі ѣн дрепт, ші де карѣа нѣї пе мѣрѣм атѣт маї мѣлѣт кѣ сѣфѣрѣ ачел аместек ал Рѣсіеі. Аша се фѣкѣ, кѣ Домпні дндрѣ спѣранѣдѣ де а фѣреалеші, іар ѣоерѣї редакторѣї дндрѣ спѣранѣдѣ де а пѣтѣа одѣхнѣ ші еї пе кѣте 7 ані пе трон, прѣн ѣртаре фрікошѣ де а се стрѣка кѣ Рѣсіа лѣсарѣ проіекѣтѣл регѣламентѣлѣї дн грѣжа конѣслѣї рѣсеск Міндіакѣ, ка сѣл модіфіче ел кѣм ѣа афла кѣ ѣале атѣѣсѣрат інстрѣкѣцілор че прѣтеѣа дела Петѣрѣсѣѣрѣг, карѣ іарѣшѣї ста дн чеѣ маї депѣлѣнѣт конформѣтате кѣ тоталѣтатеѣ поліѣтѣчеї рѣсѣдѣї. Чѣне нѣ креде, кѣ поліѣтѣка рѣсаскѣ се сілеѣ аші кѣѣга інѣреселе сале прѣн регѣламентѣл орѣганѣк, чѣтеаскѣ ѣртѣтѣѣреѣ скрісѣѣре а солѣлѣї рѣсеск дн Констанѣнопол М. де Рѣбеѣурѣіеѣе датѣ дн 9. Іѣлѣ 1827 кѣтѣре Грігоріе Гіка Домпѣл Дѣрѣї рѣтѣнѣдѣї: „Еѣ пѣїѣ атеѣа докредѣнѣдѣаре дн ѣелѣ Мѣрѣїеї тале де а днплѣні кѣ фѣделѣтате опорѣѣїла фѣнѣкѣціѣне докредѣнѣдатѣ М. тале дела Пѣртѣ, ші пе карѣ Рѣсіа о ѣоїеѣде а о санѣціѣна прѣн ал сѣѣсѣфѣраѣїѣ. Кѣ кѣт се апропѣ маї мѣлѣт епоха дндрѣ карѣа сѣр пѣтѣа фаче скѣмѣѣѣѣѣѣ ка пѣлѣї адмѣнѣстраѣціеї, кѣ атѣт еѣ аш ѣреѣ сѣдѣї фѣїѣ дѣторѣїѣ кѣ рекѣнѣнѣдѣнѣдѣ пѣпѣтрѣ некѣнтѣлѣтеле D. тале грѣже.“ Чѣне нѣ ѣеде, кѣ Рѣбеѣурѣіеѣе кѣ ачѣѣста а дат Домпѣлѣї сѣ прѣчѣѣлѣт кѣмѣ кѣ рѣтѣнѣѣреѣ лѣї пе трон атѣтѣроѣ нѣшѣї дела ѣоїнда Рѣсіеї.

Дндрѣ ачѣѣарт ѣѣоїѣл рѣсо-тѣрѣческ про-рѣпѣсе ла 1828. Дн 7. Маїѣ 150,000 тѣскаїѣ трѣкѣрѣ Прѣѣѣл пе ла треї пѣѣтѣрѣї, Сѣѣленѣї, Фѣлѣчѣї ші ѣадѣл Ізакѣча. І. Стѣрза Домпѣл Молдовѣї пѣпѣтѣнѣдѣ скѣпа кѣ фѣга кѣѣѣ дн прѣнѣсѣѣреѣ рѣшѣлор, іар Грігоріе Гіка сѣѣпѣ ла Брашѣѣѣ. Фелдмарѣша-

лѣ Vitgenstein љдатъ дн 8. Maie slo-
bozi o прокламаціе дн пѣтеле љмпра-
тѣлѣ съѣ кѣтръ лѣкѣиторіи Цѣрїи ромѣнеці
ші аї Молдовеї (іар пѣнѣмаї кѣтре воїерїи
а ачелор цѣрїи), не кареа пої, de vom сімѣ
тревѣнда, песте пѣціи о vom пѣвлїкао дн-
треагъ, іар акѣм љнсеппѣм пѣмаї атѣта,
кѣ ачѣѣашї асігѣрѣ прїочїпателор une ex-
istence legale et stable. Тотѣшї ачѣа про-
кламаціе пѣ фѣкѣ алтора нїчї о вѣкѣрїе
декѣт пѣмаї зпор негѣдеторї, оспетарїлор
ші фетеїлор пѣвлїче, іар не адеврѣаціи
патрїоці інтрареа рѣшілор дї съѣетѣ ла
фїкаці. Молдаво-ромѣнїи пѣ кіемасерѣ а-
стѣдатѣ не рѣшї шї љнкеїерѣтѣра лор кѣ
тѣрчїи пѣрчедѣа маї вѣртос дїн вѣтаїа ма-
рїнѣ дела Navarin фѣкѣтѣ de кѣтре англї,
франгози шї рѣшї пептрѣ скѣпарѣа грѣчї-
лор; пѣцінеле фамїліи рѣсолатре пѣ пѣтеа
ші пѣ аѣѣа нїчїѣн дрепта ворѣ дн пѣтеле
љнтреѣеї паціи, кареа нїчї одатѣ п'аѣ че-
рѣт а се фаче дїн patria еї театрѣ de рѣс-
воїѣ не сокотеала алтора.

Кѣ тѣте ачѣстѣа чїочї зїле дѣпѣ љн-
трареа ѣепералѣлѣ Рот љн Бѣкѣрѣдї (12.
Maie) ка командант ал корпѣлѣ а 6 de
арматѣ, дїванѣл цѣрѣї ромѣнеці авѣ фрѣн-
теа de а трїміте кѣтръ царѣл Николаѣ зр-
мѣтѣрѣа адресѣ кѣ тотѣл серѣвлѣ:

С і р е !

„Авангарда вїкторїоѣеї армате а Маїе-
стѣціи В. імперїале, ка парте а корпѣлѣї
komandat de Ес. ѣеперал локотенент Рот
се афлѣ љнтре пої. Прїи зн тарш кѣ то-
тѣл нїмерїт шї преа вїне комѣнат еа фѣрї
пре љнтреага попѣлаціе de кѣмплїта пе-
порочїре, de каре ера атерїнѣатѣ шї скѣ-
пѣ кѣпїтала цѣрїи ромѣнеці de а пропрїе-
торїѣл перїкол.

Сїре! Дїванѣл цѣрїи ромѣнеці тѣл-
мачѣл сімѣемїнтелор љнтрегѣлѣї
попор грѣвѣще а депѣне ла нїчѣареле
тропѣлѣ М. В. І. омаціѣл профѣндеї са-
лѣфрекѣношїнде шї ал некѣлѣтїтеї сале кре-
дїнде. Пѣтрѣншї de тѣрїтеа даторїнѣе-
лор нѣстрѣ, пої тогї vom рївалїса љнтрѣ
зѣлѣл de а серѣї трѣпелор імперїале, каре
сѣнт апѣрѣтѣреле патѣрале але патрїеї нѣ-
стрѣ, шї не vom сілї не кѣт не вор ерта
нїжлѣчеле а копѣкѣра ла тѣте кѣте нї се
вор демѣнда. Сїре! тѣте педѣчїле кѣте
нї се вор маї опѣне ла фѣрїчїреа поастрѣ
вор апѣне љнаїнтеа азгѣстеї вѣстрѣ про-
текѣціи, пѣтерїка вѣстрѣ тѣлѣл ва опрї а
пѣ нї се маї тѣрѣвѣра соартеа поастрѣ. А
нѣстрѣ сѣрте, Сїре! стѣ сѣѣ преа пѣтер-
нїкѣл скѣт ал М. В. І. Ачелаш о ва про-
теѣе; ел не ва асігѣра вѣпѣтатеа знеї есі-
стїнде легале шї ставїле, ел не ва гаран-
тїза леціле, датїнеле стрѣвѣнїлор пострїи,
пропрїетѣдїле, шї чѣа маї сѣлѣтѣ дїн тѣте
дрептѣрїле, адекѣ релеѣеа не каре о тѣр-
тѣрїсїм пої. Аша М. В. дѣвенїнд вїнефѣ-
кѣторїѣл оменїтеї сѣферїнде, љдї вѣї сѣпа
Азгѣстѣл пѣтељн історїе љн карактере пре-
кѣт врїліанте пеатѣт імортале. Сѣпѣшї ла
тѣтеїнтенѣївїле (скопѣрїле) М. В. І., пої
сѣптем кѣ чел маї профѣнд респект.“

љн ачѣастѣ адресѣ љнтѣмпїнї не тѣтѣ
клїпа пѣѣвїе, обрѣснїчїе, пѣщїндѣ, вѣн-
зѣторїе de патрїе, љкѣт нѣѣ не вїне сѣ
кредем, кѣ еа фѣ стїлїсатѣ саѣ de зн тѣ-
скал шї пропѣсѣ дїванѣлѣ љнтре ваїонете
сѣ о сѣѣскрїе, саѣ de врезн дѣскѣлѣпчїѣ
франгоз ігнорант, каре о компѣсе ла по-
рѣнка врезнѣї вѣлзѣторїѣ de патрїе. Авѣї
коло, лїнгѣшїре прѣстѣт кѣтръ армате вї-
кторїоѣсѣ, че ар фї сосїт кѣ таршѣрї вїне
комѣнате, кѣнд еа дела Іашї пѣлѣ ла Бѣ-

кърещи да линие дреаптъ пичи dedeсъ фадъ къ търчиі. Апоі де че непорочірі кмпліте а скъпат armada рвсаска пе капітала Бвквещі, кьнд еа пълъ да Маіѳ се афла да деплінь лівіще ші паче съв D. Grigorie Гіка? Ші кѳм? кьдїва воіері кѳтеза а се фаче тълмачїѳа сімдементелор попорѳлї дитрег, а се тѳрѳ ла пичореле тропѳлї тѳскѳлеск дитрѳ чеа таї профондъ рекънощїондъ, пентрѳкъ дїпломатїа рвсаскъ дела 1784 дѳкоче і тот пѳртасе кѳ мїнчѳна кѳї ва скъпа де тѳрчї шї де фанарїодї, де каре дѳсъ і скъпѳ пѳмаї Тѳдор Влѳдїмїрескъ, кѳм шї пентрѳкъ акѳма тѳскалії веіерѳ дїн поѳ пентрѳ ка съ таї закѳ пе спїпареа ачестор дѳрї, прекѳм зѳкѳсерѳ шї дела а. 1806 пълъ ла 1812, кьнд апоі спре тѳлцѳтїтеле ле таї рѳіерѳ шї Бесаравіа. Асеменеа дела 1769 пълъ 1774, кьнд апоі іарѳ тот спре тѳлцѳтїтеле ле рѳіерѳ Бѳковїна, ка Катарїна съ аїѳъ зѳ пресент пентрѳ Марїа Тересїа прекѳм съ шї фѳѳѳ. Адї възѳт іарѳ че зел дѳфлѳ кѳрат арѳта воіерїї пентрѳ а серві трѳпелор імперїале дїн спїпареа пополѳлї, пе а кѳрѳї вѳрѳадї тѳскалії, прекѳм шїе лѳтѳеа тоатѳ, ажѳсесерѳ ка да ліпса вїтелор де жѳг, съї сілеаскъ а траде ла транспортѳрї дела зѳ сат пълъ ла алѳѳ. Мірѳте шї де сервілітатеа адресеї, каре пѳ кѳтеазѳ а спѳне кѳтѳкъ патрїа воїеѳше їndependenцѳ полігїкъ, о класѳлѳ пе каре воїерїї о пѳтеа вѳрѳѳ фѳрѳ де пичї зѳ перїкол, пентрѳ къ еї пѳтеа кѳвоаѳце преа вїѳе, кѳтѳкъ рѳшїї спре а пѳтеа пѳрта рѳсвоїѳ кѳ ресѳлат вѳн, аѳеа чеа таї пеапѳратѳ тревѳїондѳ де прїетїнїа молдавотѳлѳ. Дѳсъ сервілістѳѳ лор пѳмаї аѳеа марѳїне, дѳкѳт каде чїнеѳа да чеа таї грѳа їспїтѳ де а крѳде, къ свѳскрїїто-

рїї адресеї, пе лѳгѳ ліпса патриотїстѳлѳї, тревѳїа съ фї фост мїтѳїдї грѳс къ съте марї де азр. Атѳта пѳмаї, къ кѳтеѳа пѳте стрѳлѳчїте дїнтре але свѳскрїїторїлор пѳ пе свѳере а пе дѳдої де карактерѳл тѳтѳлор; о пѳдїсерѳ дѳсъ шї еї ка полонїї: Пѳдїнїї вѳнї фѳсерѳ респїншї де кѳтре тѳлцї рѳї.

Дѳнтрѳачеѳа ошїрїле рѳсецїї да 15. Маїѳ дѳчепѳсерѳ а вате Брѳїла да пѳтѳр де 50 мїї. Дѳмпѳратѳѳ Ніколаѳ дѳкъ сосї аколо ла 20. Апѳрѳторїї да лѳзѳнтрѳ ера 5000 тѳрчї, іар апѳрареа о komanda кѳдїѳа франдоѳї. Бѳтаїа дїнѳ пълъ ла 18. Ізніе, да каре зї Брѳїла кѳзѳ да тѳїїле рѳшїлор, карїї пълъ атѳлч пердѳсерѳ съѳ еа песте 10,000 оаменї, прїн зрѳаре пѳ ераѳ аша де вїкторїошї, кѳм і антїдїпѳсе адреса чеа сервїлѳ, таї вѳртѳс: къ шїѳт есте тѳтѳрѳр, кѳтѳкъ арѳтата рвсаскъ да ачел ап 1828 пердѳ таї прѳсте тот, шї пѳмаї да а. 1829 ажѳнсе „вїкторїоасѳ.“ Да а. 1828 тѳскалії пердѳрѳ пе 60 мїї оменї, фѳрѳ а кѳдїга таї тѳлѳ декѳт Ісакча, Брѳїла, Варна шї Калїфатѳѳ.

Дѳла 12. Ізніе прїмї шї мїнїстрѳѳ Неселроде о депѳтадїе а молдовенїлор а прѳпне де Ісакча ла сатѳѳ поѳ. Ачѳастѳ дѳкъ Venice спре ашї арѳта свѳѳперѳеа да термїнїї чеї таї ліпгѳшїторї, ла каре попѳреле тїрѳнїте се прїчѳп фѳрте вїне; дѳсъ Неселроде ле рѳспѳнсерѳ шї ачѳесторѳ каѳ ка шї дїѳанѳлї дїн Бѳквещїї ла 28. Маїѳ да термїнїї зрѳѳторї:

„Domnїлор! Дѳмпѳратѳѳ стѳпѳѳѳлѳтѳѳ а прїмїт адреса че іадї дѳфѳдїшат къ о казіа дѳнтрѳреї трѳпелор сале да прїпчїпателе Молдавїеї шї а Валахїеї. — Сїмтїментеле че Дѳ. адї еспрїмат Дѳмп. С. М. іаѳ фѳкѳт о вїе тѳлцѳтїре. — Дѳгрї-

жиреа са ва вегіе статорник ла винепа патріеі воастре. — Шиді къ цълъа М. С. нъ есте ши нічі одатъ н'а фост де а мърі статоріле сале къ провинцііле меціешіте, — Ърсітеле воастре дар сънт сквтіте де тот фелъа де къчерірі, дар ordinea легал де каре съптеці кіетаці а въ въкбра, дар винефачеріле знеі администраціі регъларе ши статорніче, неатінцереа прівілеціілар че аведі, пъчівіта днтреввіндаре а дрептърілар че віп дін еле, ферічіреа, дпсфършіт, а пътътълві вострѣ патал, съвт сквтъа лецілар че тревзе съ'л къртвіаскъ, аста есте ши ва фі тотдеавна обіектъа допрінделор че днтпратъа аре пентрѣ Дв., аста ва фі, ресълтатъл протекціеі че тотдеавна ва авеа асѣпра прінціпателор шчл.“

Фіндкъ адреса діванълві зиче, къ веіреа мѣскалілар ар фі скъпат пе попъладіе де о непорочіре къмплітѣ, ши ар фі апърат къпітала де зп перікол апропіеторів, съ vedem кам че фолосе се къпоскърѣ пе зрѣа арматеі мѣскълеціі. Іатъле:

Спре а не фаче о idee деспре тікълошіа ревърсатъ песте ачесте дърі непорочіте, съ пе съввіпъ дп мінте, къ дела революціа лві Інциланті ши Тъдор Влдімірескъ, дп каре дъріле къзвсерѣ дп чеа дпсіоросъ анархіе, авіа треквсерѣ 6 ані. Дп ачест пвціп тімп съвт пъчівіта domnie а лві Грігоріе Гіка ши І. Стърза нічі мѣкар фріка нъ пвтъ еші дін оцеле лъквіторілар. Акъма де о парте търчіі орі знде ажвнцеа пріп царѣ сторчеа ши тірънеа пе попор къ атът маі въртос, къ кът воеріі молдаво-ромъні се арътарѣ къ тотъл аревкаціі дп брацеле рвшілар, ши къ кът свлтанъл ера некъжіт къчі Домніі дърілар ла пріетіноса лві кіетаре тімпъріе нъ дпвоісерѣ а трече пе малъа дрепт ал Дв-

пъріі. Мѣскаліі іаръші каріі пе Молдавіі ши ромъніі 'і пѣтеа пріетіні ши фраді, 'і деспоіаѣ къ форме ши фърѣ форме. Контріввціі де тот фелъл, хранѣ, фъраціѣ, вите, зиле де лъкрѣ, се сторчеа дела оамені токмаі ва ши дп зилеле търчілар челор рѣі. Іар дакъ непорочіціі ста дп контрѣ, ера есеквтаціі мілітъреще. Офідеріі мѣскълеціі віндеа дп фолосъл лор пордціоне-ле солдацілар, іар пе ачещіа 'і лѣса съ трѣіаскъ дін спіпареа сателор, пе знде ераѣ кантонаціі. Komandaціі кавалеріеі десемпа пентрѣ корпъріле лор локърі де кантоваре, аколо се транспорта фъраціѣа (орз, фжп, ш. а.), пе каре кънд се мѣта дп віндеа фърѣ ка администраціа съ вреа саѣ съ погтъ деспъгъві пе лъквіторі мѣкар де кърѣтърѣ. Адаогъ ла ачесте асѣпрелі тіраніче дпкъ ши чѣта адѣсъ дп царѣ пе ла міжлокъл апълві маі въртос пріп вр'о 20 тії солдаці волпаві ши рѣшіці, кът ши пріп алді вр'о 30,000 молдаво-ромъні сіліці а трече ка кърѣвші дп лъквтрѣ Българияіеі. Сокотіціі ла фометеа, каре зрѣтѣ престе дърі, кът оменіі къдеа пре вліде морціі саѣ мърінзі де чѣтѣ саѣ де фоме, кът алціі голі ши пъліці фвдеа ла мѣлці маі преферінд а се пѣтрі къ скоарце де арборі, декът а сфері атътеа педрептѣціі. Дпшіі воеріі фвцірѣ ши атъчі ла Ардеал; лъквінделе дела къмпіе ретасерѣ пърѣсіте саѣ арсе, вітелеа зскате де фоаме ши дпвзціпате пріп воль, локът ажвнсерѣ дъраніі ши солдаціі а траце каръле дп локъл вітелор; престе тот дптъмпеаі пѣмаі рвіпъ мърте ши деспъдежде. — Тот пе атъчі волонтіріі ромъні се вѣтеа алътвреа къ мѣскаліі дп контра търчілар.

Іатъ че пѣтеще мітрополітеа Nevoit де „ісвѣвіторі аі дъріі“ дп пѣвліаціа са

din 29. Iunie a. k. Iată че възвестіре гръбеде преасфинџа са а да лъквиторіор църні! Нъ аша фъкъсе мітрополітѣл Григоріе ла а. 1828 чи ел ретъстръ рѣшілор дп фаџ тірѣніле къте се фъчеа. Че е дрепт ел фъ есілат дп Бесарабіа, ші пріетіносѣл гъберніѣ ал Рѣсіеі ла фъквтеле ретъстрърі dede вртъторіѣл рѣспѣнс інѣам: „Че не пасъ а щі дакъ ѳменіі саѣ вітеле аѣ фъкѣт кѣтаре сервідіѣ, дестѣл есте ка порѣчїле съ се дплінеаскъ.“

Пентрѣ атътеа сѣферїнде, пентрѣ ажътѳре атът de марї фъкѣте Рѣсіеі молдаво-ромъніі дшї лѣаръ рѣсплатъ регъламента гъл органик ші фавѳреа трактатѣлві дела Адрианопол дп а. 1829. Пълъ дпкът се гарантісѣл прїн ачестеа іndependїнда політїкъ а църей ромъне ші а Молдавіеі, пъпъ дпкът пѣтѣ фї еле сіѣре de venїторіѣл лор, чїтїторіѣл неїтересат ші неконѣс de patїмъ ва кѣпоаше dїn історїа анѣлві 1837. Ної ачі пѣ воїт а деслега дптре-вѣрїле, дакъ регъламента фъ ліберал саѣ egoїстїк, дат дп сілъ саѣ прїміт de възъ воїе, фолосїторіѣ саѣ стрїкъчос; тѳте ачестеа се деслегаръ de ажънс прїн практи-кареа лві дп кѣрс de 18 ані. Тот че а-флѣт de неапѣратъ треѣвїндѣ а овсерва шї а рѣзіма кѣ дат історїк есте, кѣ полі-тика Рѣсіеі нічі атъта лібертате кѣтъ се да прїн регъламента, пѣ пѣтѣ сѣферї дп ве-чїлѣтатѳа са, чеаа че се адеверї шї кѣ мѣстрѣтѣреле фъкѣте ценералѣлві Кїселеф фостѣлві президент de кѣтръ кабинетѣл рѣ-сескъ. Дп адеѣвр есте de тіраре кѣт рѣ-шіі трактаръ пълъ ажъта кѣ молдаво-ромъніі ка шї кѣ ніще вѣїадї пѣлѣмаї непѣ-тїлчосшї, дар шї сімплїі, непрїченѣторї. Чї а. 1837 dede вї есемпѣл кѣ ромъніі пѣ маї сѣлѣт вѣїадї, іар а. 1848 ва да те-

стїмонїѣ дп окїї Европел — ашеа вѣредет пої — кѣ молдаво-ромъніі щїѣ че воїескъ, пот осевї дптре мѣла дреапѣт шї дптре чеа стѣлгъ, аѣ маѣрїтате шї еперѣїѣ de вѣрѣадї. Еї аѣ сѣ'шї дескїдѣ пѣмаї граїѣл, сѣ вѳрѣаскъ ка вѣрѣадї; німік маї мѣлѣ. Европа дї ва аскѣлта.

Ла 1837 се сокотї кѣ ар фї сосїт тїм-пѣл de а фаче о реѣсізіне а регъламента-лві органик:

Арт. 52 ал ачелѣїаш кѣпрїнде: „Орї че акт саѣ хотѣрѣре а овїчѣвітеї овще-щеї адѣлѣрї шї а Домпѣлві кѣре ва фї дппрѳтїва прївілеѣїзїлор прїнчїпатѣлві (църей ром. ачі) шї а трактатѣрїлор саѣ а хатїшерїфѣрїлор дптрїте пентрѣ фоло-сѣл ачестѣї прїнчїпат, преѣтш шї дппро-тїва дрептѣрїлор кѣрѣїї сѣзерепа шї а кѣр-ѣїї апѣрѣтѳаре треѣве сѣ се сокотїаскъ деспѣтерїчїте шї неѣїнѣте дп самѣ.“

Арт. 54 дїне кѣ de ва фї треѣвїндѣ, плѣпѣерїле шї пѣпѣстѣрїле църей сѣ се факъ кѣпоскъте ла амъндѳъ кѣрѣїї ле.

Дп вѣрта регъламенталві маѣскрїс се зіче, кѣ овщ. адѣлѣре кѣ дпвоїреа До-мпѣлві поате фаче скїмѣрї шї реформѳ дп регъламента черѣте дѣпѣ треѣвїндѣ. Ачі Рѣсіа черѣ а се вѣрѣж ачесте кѣвінте: „Тѳтѣш ачѣаста пѣ се ва пѣтѣ фаче фѣрѣ дпвоїреа кѣрѣїї сѣзерепа шї прѳтекрїде.“

Се спѣне кѣ ачесте кѣвінте дптрїѣл есемпѣл de регъламента маѣскрїс ар фї фост треѣте пѣмаї кѣ кондеїѣ de плѣмѣ (de че мѣлѣ??).

Ачелаш кабинет рѣсескъ претїнсе ка ла арт. 52 дп лок de „кѣртеа сѣзерепа шї прѳтекрїдѣ“ сѣ се скїмѣе „челе дѳъ кѣрѣїї.“ Ла арт. 54 дп лок de „ла кѣпошїнда че-лор дѳъ кѣрѣїї“ сѣ се сѣѣстїтѣе „ла преѣ-палта кѣпошїндѣ.“

Иатъ къ че тѣіестрїѣ дефѣматъ воіе-
ще Рѣсія аші къщїга свѣранїтатеа песте
прїнчїпаче! —

Ла а. 1837 Домъл шї общ. адънаре
прїмїрь вртъторѣа протестаціе а консъ-
латълвї:

„Сънт іскълїтѣл консъл ценерал ал
Мърїреї Сале дппрѣтълвї а тóтъ Рѣсія
дп амъндóъ прїнчїпателе аре чїнсте де а
свѣзне ла квоцїонда дпмъдїмеї Сале гос-
подарълвї Валахіеї челе вртъторѣ.

„Дндатъ дѣпъ рестаторпїчїреа ачещїї
де акъм овлѣдѣрї Д. сфетнїкъл де таїпъ
Мїндїакї аъ фост дндаторат съ пофтеа-
скъ пе амъндóъ адмїнїстраціле ротъ пе а-
скъ шї молдовенеаскъ съ іа тревзїп-
чоаселе тѣсврї спре а впї центръ фїекаре
дела амъндóъ прїнчїпателе дптр'о сїнгъръ
фаптъ, тотъ ал деосевїтелор регъламенто
шї актърї органїче фѣкѣте де времелнїчеа-
ска окъртвїре дп времеа оквпаці астор
провїнції де артеле кърдеї дппрѣтѣщї.

„Окъртвїреа молдовенеаскъ дптр'о в-
пїре къ овщеаска адънаре, прецвїнд шѣп-
твїтоареа цїптъ аї астеї тѣсврї, с'аъ грѣ-
вїт а десъвршї асть стрѣданїе къ ачеа
скрвївлóсъ ексактїтате шї ачеа лїпїдїтъ
кївзвїре каре доведеск дѣхъл чел вѣп де
каре аъ фост дпсфолате дп алтъ дппре-
жъраре.

„Сънт акъта маї мѣлт де дої ані, де-
квнд вп есемплар де ачест регъламент де.
сѣвршїт астфел шї префѣкѣт, аъ фост
депѣс ла мїтрополїа дїп Іашї спре а слѣжї
де темейс актърїлор адмїнїстраціеї, шї вп
ал доїлеа есемпларїв тот дп ачеа време,
аъ фост дпкредїондат консълатълвї ценерал
ал Мърїреї Сале дппрѣтълвї, ка съї слѣ-

жаскъ де контрол ла вртърїле стѣпънрї-
лор локале.

„Сънт іскълїтѣл пѣдеждѣзіа къ овщеа-
ска адънаре а Валахіеї пѣтрѣпсъ ка ачеа
а Молдавїеї де мѣнтѣїтоареле дпгрїжїрї
че аъ прецїдат ла реформеле дптродѣсе
дп прїнчїпателе трївѣтаре пордеї, дар а-
шезате формалїчеще прїп трактатърї сънт
протекціа Рѣсіеї, ва врта дптр'о впїре
де пѣртаре аналоцїкъ, пѣртаре че ера дп-
сетнатъ де даторїе, пе каре пѣ пѣтеа нїчї
одатъ съ ле пекънóскъ неосъндїте.

„Нѣ фъръ о деосевїтѣ мїраре, шї о
вїе мѣхпїре аъ вѣзѣт сънт іскълїтѣл, къ
овщеаска адънаре лѣвнд квоцїонцъ де ра-
портъл дпфѣдїшат де комїсіа че аъ фост
дпсърчїнатъ къ ревїзіа ачещїї тревї аъ рѣ-
дїкат (арѣтат) дппотрївїрї шї грѣвѣдї ла
чеа че съ атїнѣ де скїмѣврїле дптродѣ-
се дп тїпърїреа чеа нóъ, дп врта прїп-
дїпѣрїлор че с'аъ слѣжїт де темейс шї де
регълъ, шї дп пѣтереа впеї дпалте санк-
ціоане!

„Ачеастъ тїпърїре е дпсетнатъ де о
парте пе текѣтъл прїмїтїв ал регъламентъ-
лвї шї времелнїчещїеї стїпвладїеї, шї пе
де алта къ дпведератъ формъ скїмѣврї хо-
търѣте дптре къртеа дппрѣтѣаскъ, шї
пóрта отоманъ шї каре нїчї дптр'во кїп
пѣ ватъмъ дпцелесъл текѣтълвї. Овщеа-
ска адънаре пѣ ера кїематъ, дѣкѣт съ до-
ведѣаскъ дакъ тїпърїреа чеа нóъ ексактъ
конфортъ къ темейврїле сале шї пѣ пѣтеа
ешї дїп черкъл атрївѣдїлор шї пѣтерїлор
сале, саъ дппотрївїндѣсъ ла скїмѣврїле еї.
саъ воїндъ съ модїфїчезе (съ скїмѣе) дѣпъ
а дпшїле пѣрерї. —

Дп вртаре сънт іскълїтѣл квоцїе де
а са даторїе де а деклара дпмъдїмеї Сале

господарълѣ, къ десвѣтериле тѣдѣлѣлор
adънѣрїѣ, лѣнд о асеменеа дѣтѣдере, ел
нѣ ле поате прївї, декът ка къ тотѣл къл-
кътоаре де дрептѣрїле кѣрдїлор сѣверане
шї протектоаре, шї къ аша нѣї рѣтѣле
алта, декът а протеста, прекът протестъ
прїптр'ачаста къ кїпѣл чел маї формал
дѣпотрїва впеї зртѣрї аша де переглѣте
шї аша де дѣпотрївїтоаре респектѣлѣ кѣ-
вїпчос дѣалтелор дѣбъ кѣрдї, каре нѣ прїї-
теа нїчї о скїтваре дѣхѣлѣ дѣвоїрїлор, пе
каре леаѣ дѣкеїат шї пе каре вор шї съ
ле пѣстрезе дѣ тотъ дѣтредїтеа лор.

Прїп зрѣаре сѣпт-їскѣлїтѣл рѣгѣнд
пе дѣлѣдїтеа Са съ вїневоїаскъ а лѣа

дѣдатъ челе маї кѣвїпчосе тѣсѣрї, ка съ
факъ а дѣчета тотъ десвѣтереа че сѣр маї
пѣтеа дѣтѣтѣла дѣ ачеастъ прїчїпъ, со-
котеце де а са даторїе съ о дѣшїпѣзе
дѣ ачееашї време къ попреце пе самѣї
дѣшїпѣдареа ачецеї тѣхнїтѣре дѣпрежѣ-
рѣрї атѣт кътръ кѣртеа дѣпѣрѣтѣаскъ,
кът шї кътръ солѣл Мѣрїреї Сале ла Кон-
стантїнопол ка съ провочезе ла хотѣрѣ-
рїле че чере тревѣпѣа. —

Нѣ лїпсеце тотдѣодатъ а арѣта дѣ.
Сале Господарълѣ Валахїеї дѣкредїпѣрї-
ле челеї маї дѣалте консїдерагїї.

1837, Іюліе 17.

Baron Rivkman.

(Ва зрѣа.)

Ф А Б Ъ Л Ъ. Порчїї шї воїї.

Че те аместечї знде нѣдїї фїерве оала? (Проверѣ.)

Порчїї окїрѣ де демѣл дѣкъ сѣхатѣл знде воїї трѣеа,
Ка съ'л кѣпрїндѣ, ка съ'л дѣгїтѣ акѣта тїпѣл лї се пѣреа.
— Дар съ се шїе къ маї пайте порчїї їнтрарѣ дѣ ачел лок;
Дѣсѣ фортѣна нѣ ле прїїсе съ'шї феарѣвѣ оала преа тѣлт ла фок.
Боїї ка воїї кам грошї ла мїнте нѣ 'нделѣасерѣ че грохѣеск:
К'а лор дорїндѣ е се ашезе кѣар дѣтре дѣншїї строхѣл порческ.
Еї кредеа лесне къ дїп їзѣре порчїї пе дѣншїї дї вїзїта,
Къ сѣпт дѣ зп ordїn, къ ле фак вїне фѣрѣ 'ндоеалѣ дї аскѣлта.
Нѣ преезѣрѣ къ поркѣл рѣтѣ, къ локѣл знде еї се хрѣнеск
Къ рѣтѣл сапѣ ш' атѣта'л стрїкъ, фїре де еарѣвѣ де нѣмаї креск.
К'атѣоче воїї н'ар авѣ хрѣпѣ ш'ар фї дѣ сїлѣ а се порчї,
Саѣ къ тѣрїте се равде тоате съ нѣ се скїтѣве пѣн' вор перї.
— Натѣра дарѣ пе воїї зрїтаѣ дѣ флорї а пѣце ш' а се кѣлка:
Декът се рѣтѣе маї лесне пїере шї ел дѣ тїпѣ нѣ с'а скалда.
Дечї дѣре време кѣнд кѣпоскѣрѣ къ кѣ ачел ordїn ценѣл порческ.
Нѣ е дѣ рѣдїре, къ еї сѣв таскъ дѣнї аѣ зп скопос прѣ дѣштѣнеск.
К' зп тѣцет таре воїї 'н зпїре аша пѣтернїк аѣ фост стрїгат,
Кът хѣт департе токмаї ла черїзрї ачеа тѣдїре аѣ рѣсѣнат:
Хвїдїо де аїче, къдї рѣтѣпем сѣрла, къдї сѣфѣртѣм колдїї тѣршавѣ порк
Съ пе даї паче, нѣ те атїпѣе знде нѣдїї фїерве оала ла фок.
Хвїдїо де аїче къ пої къ коарне шї къ пїчоаре те вом фѣрѣта,
Хвїдїо де аїче, хвїдїо рѣтане, къчї дѣкредїпѣцъ нѣ веї сѣфла.

Дар повѣл кѣнд се пѣдеце,

Нѣмаї шорт съ пѣрѣсеце. —

I.